

ADATTÁR.

ENYEDI GYÖRGY XVI. SZÁZADBELI LATIN KÖLTEMÉNYE.

A szentpétervári császári könyvtár egy ritka kis nyomtatvány egyetlen példányát őrzi, a melynek címét a R. M. K. III. kötetében közöltem. A nyomtatvány címe a következő: Epithalamivm In Celeberrimas Nvptias Magnifici Dni. D. Stanislai Branicki de Ruszcza, Aulici S. R. M. Sponsi. Et Genenerosissimae Lectissimaeq̄ue Virginis Helenae Tarlovna de Sczekaroviae, Illustris ac Magnifici Dni. D. Ioannis Tarlo, olim, Palatini Lublinen: capit: Pilznen: etc. relictæ Filiae, Sponsæ, Illvstris Ac Magnifici Dni. D. Andrae (sic!) Safraniecz de Pieskova Skala, Filii unici ab Illustri et Magnifico Dno. D. Stanislao Safraniecz olim Tribuno Cracovieñ: etc. etc. Relicti ex antiqua familia Haereditis Generosissimi: Lielon: Capitanei etc. nepti ex Sorore. Fautori sui ac Dni. perpetua obseruantia colendissimi, conscriptum A. *GEORGIO ENEDI* Bonarum Literarum Studioso, gratulationis ergo. Celebratas Cracou: 18. May, Anno 1598.«

A negyedréti nyomtatvány összesen 3 levélből áll. A költemény végén a colophon olvasható: »Cracoviae. In Officina Nicolai Scharffenberger.«

Mint a címből kitűnik, a verset Enyedi György Branicki Szaniszló Tarlovna Ilona, Tarlov János egykori lublói várkapitány leányával tartott esküvőjére írta. Sajnos, Enyedi György életéről, működéséről semmi féle adatot sem lehet találni. A címből is csak annyit tudunk, hogy ez időben Krakóban tanult, s valószínűleg Branicki segélyezte. A költemény ritka volta indokoltá teszi, hogy mint a XVI. századi latinság egy kis adaléka közöltessék. Talán ez is lehetővé teszi, hogy valaki Enyedire vonatkozó adatot találhasson. A költemény következő:

[V]Os mihi quæ Procerum tœdas sacrosque
Hymenæos
Iungitis & dulci celebratis carmine
Sponfas

Ferte pedem hûc iterum, & blandos cœcedite cantus,
Dum expectata, diu iuuenis connubia iungit
Virgine cum insigni: quorum par forma nec ætas
Dispar, iidem animi ambobus: nam bina duorum,
Corpora in vnanimi coalefcunt fœdere mentis.

Huc Hymenæe veni, niueo signanda lapillo,
 Lux oritur: uocat en precibus te Sponfus, & odit
 Auas nectis sine amore moras, Hymenæe coronis
 Cinge caput, vireant florenti tempora Myrtho,
 Et properans ad festa veni, sociare puellæ
 Nec iuuenem differ longum expectata voluptas
 Tandem adfit: Nihil dic Diuis graue, nec uetat ifta
 Gaudia Relligio, concludere pectora uinolo,
 Coniugy (sine quo rerum incrementa perirent
 Et paucis hominum fierent dispendia in annis.)
 Relligio ipfa iubet quæ summus comprobat auctor
 Connubium diuinum opus est, contemnere certe,
 Grande nefas: DEVS ipse olim connubia campis
 Fecit in Elifys sexumquæ adfcuiuit vtrumquæ
 Ergo Hymenæe ueni, ueniat rofeo Hesperus ore
 Ne dubita, ne iteres fufpiria longa IOANNES
 (Ferreus ó tante taceat quia gaudia fortis)
 Ecce Hymenæus adest, rofeo venit Hesperus ore
 Sanciet optatâ qui mox connubia nocte,
 Libera mox dicta ambobus conferre licebit
 Muneribusquæ frui & rifu blando Cytheræ
 Sis memor: efst odiofa DEO sine lege voluptas,
 Et fancta est cum lege Venus, Moderare beato
 Ergo animo licet appropere: tua gaudia tollet
 Nemo, nec illufus facies conuicia fomno.
 Alt illis partire diem, quibus omine tædæ,
 Fœlicis lucent: grauitate feuerior ætas
 Abiectâ genium laxet, vultuquæ foluto
 Ad numerum faltet, fpacys propioribus ætas
 Infequitur quæ tẽ exhilaret iuuenilibus annos
 Lufibus, Hunc celebrare diem matresquæ verendæ
 Lætentur, fimilemquæ optet virguncula voto,
 Sed tacito: tædas namquæ expectare mereri eft.
 Si locus hic fupereft inter mihi nomina tanta,
 Rufticulum admittunt tua maxima gaudia Vatem:
 Verfibus inculti lege quod fupereft Hymenæi,
 Ite alacres fponfi felices ite per æuum.
 Pollicitam feruate fidem, complectere mente,
 Ardorem vt referat fimilem, complectere totâ
 Egregy tibi quam fociam iunxere parentes.
 Hoc promiffa fides, hoc qui quoquæ vincula firmat,
 Arctus pofcit amor, nullis frangenda querelis
 Arcano hoc fuadet communis gratia nexu.
 Corpore fit gemino mens vna atquæ vnâ voluntas
 Connubio iunctis, vnam fub pectore fido
 Ambo ferte animam. Et quidni communis vtriquæ
 Ardor fit? quidni Nympham quæ animofa parentes,

Cuncta quibus debet, linquens te diligit vnum,
 Corde virum redames? Talem fortita maritum,
 Tu virgo, fratrem qui vincat amore futurum:
 Officium cognosce tuum, iam disce vereri
 Numina coniūgy, comitetur feruor in annos
 Mutuus extremos, licet & te prædicet ore
 Ille suo dominam quamuis immunis habena
 Hactenus, imperio iam nunc avelce mariti.
 Disce pati imperium nec te iactura Parentum
 Sollicitet: tibi nam quicquid natura verendum
 Iure facit. Quidquē arcani reuerentia sensus,
 Si confers paruum est. Nunc Sponsæ, si vacat, audi
 Iam dotes. Venit qualis tibi quæue marita,
 Atquē animo meditare: ipsos bonitate Parentes
 Æquat præclara veniens de stirpe SAFRANIECZ.
 Nunc ego (dotis opes taceo, quæ donat, & aufert,
 Arbitrio fortuna suo) virtutibus atqui
 Exæquans superat, quisquam si cogitet annos
 Maturus ac virgineum quoquē rite pudorem.
 Aspice quantus frontis honos: (en tincta pudore
 Absidet optato lateri,) bona splendet in ipso
 Vultu adoperta fides, & nescia fallere quenquam
 Nil formæ, nil stirpis eget, fastu procul omni,
 Libera tum pulcras exequans moribus, aut quas
 Verax fama refert, vel quas sibi fabula finxit.
 Adde, quod est satis ampla bono dos cuiusq; marito,
 Pignora si referat, curarum nubila rifu,
 Quæ pellant, conseruatores sint & auitæ,
 Quæ stirpis, generisquē sui. Nunquam vlla beatis
 Delicys opibusquē domus, confortia amoris
 Quæ non externi admittit tædasquē iugales,
 Inter mortales affluxit. Munere cæli.
 Atquē Dei sensim spatiosa sedilia complet
 Connubium sæcundo. Ast hæc loca mente præito
 Officys functus quis post mortalibus optas
 Constitui, cunctosquē tuâ de stirpe creandos.
 Sed neforte rudis tardans Hymenæe Camæna
 Sit grauis: innumeros hæc tecum compleat annos,
 Et te, casto quod thalamo vnum defuit olim,
 Ter tres currendo peragat quam Cynthia menses,
 Efficiat lætum generosa prole Parentem.
 Hunc lucis mihi fata modum concede, donec
 His thalamis videam gratissima pignora nasci,
 Et natos natorum, & qui nascuntur ab illis,
 Qui viuant, Patriumquē ferant super æthera nomen.

Közli: HELLEBRANT ÁRPÁD.